

Чарівна крамниця: збірка оповідань

КУПИТИ

Ця книга знайомить читача з одним із найкращих зразків малої прози Герберта Веллса (1866 - 1946) - відомого англійського письменника-фантаста. Персонажами його оповідань стають люди, у розмірене життя яких вривається щось незвичайне: чи то наукове відкриття, чи то чарівник, котрий виконує всі бажання, чи просто голодний страус, що випадково проковтнув діамант. Оповідач за проханням маленького сина заходить у крамницю "магічних товарів". Спочатку йому здається, що це просто продаж реквізиту для фокусників. Але чимдалі хазяїн демонструє йому свій крам, тим більше в оповідача враження, що тут панує справжнє чарівництво...

ЧАРІВНА КРАМНИЦЯ

ГЕРБЕРТ ВЕЛЛІС

ЧАРІВНА
КРАМНИЦЯ
ГЕРБЕРТ ВЕЛЛС

Герберт Веллс

Чарівна крамниця

Збірка оповідань

*З англійської переклала
Катерина Дем'янчук*

Київ
BOOKSHEF

Чарівна крамниця

Я бачив Чарівну крамницю кілька разів звіддалік; раз чи двічі проходив повз вітрину з привабливими маленькими речами, чарівними кулями, магічними курками, дивовижними ковпаками, черевомовними ляльками, скриньками для фокусників, колодами карт, які мали вигляд звичайних, та всілякими іншими предметами, проте зайти туди мені навіть не спадало на думку до того дня, коли Джип без попередження потягнув мене за палець до вітрини і поведився так, що мені не залишалося нічого іншого, як завести його туди.

Я не думав, що ця крамничка знаходиться саме тут — у, сказати по правді, скромного розміру будиночку на Ріджент-Стріт, між крамницею з продажу картин і тим місцем, де крізь вікно можна побачити, як курчата вибігають просто із запатентованих інкубаторів. Але це напевне була вона.

Я думав, що вона знаходилася ближче до цирку, чи за рогом на Оксфорд-стріт, чи навіть у Холборні — завжди на протилежному боці вулиці й тому недосяжна, як міраж; а тепер вона ось, переді мною, і кінчик пухкенького вказівного пальчика Джипа стукає у скло вітрини.

— Якби я був багатим, — сказав Джип, тицяючи пальцем у Яйце, що зникає, — я купив би собі оце. Й оце, — то було Маля, що плаче — дуже схоже на людину. — Й оце, — ця річ була чимось загадковим і закликала: «Купи мене і здивуй друзів».

— Якщо покласти щось під цей ковпак, — сказав Джип, — воно відразу щезне. Я про це читав у книжці. А ото, татку, Півпенні, що зникає, але його поклали так, що ми не можемо побачити, як це відбувається.

Мій дорогий Джип успадкував риси своєї матусі: він не пропонував зайти до крамниці, не надокучав мені, ні. Він, зовсім несвідомо, тягнув мене за палець до дверей, і мені було зрозуміло, чого він хоче.

— Ось це, — сказав він і показав на Чарівну пляшку.

— Що було б, якби ти її мав, — спитав я, і Джип засяяв, відчувши обіцянку в моїх словах.

— Я показав би її Джессі, — відповів він, як завжди, думаючи про інших.

— До твого дня народження близько ста днів лишилося, Джипе, — сказав я і торкнувся ручки дверей.

Джип не відповів, але міцніше стиснув мій палець, і ми увійшли до крамниці.

Це була не звичайна крамниця, а чарівна, і Джип не побіг до прилавка, як робив завжди, коли ми купували йому іграшки у звичайних магазинах, тому розмовляти з продавцем довелося мені.

Це була маленька, вузька, не дуже добре освітлена крамничка. Дзвіночок на дверях жалібно дзеленькнув, коли ми зачинили їх за собою.

Деякий час ми були самі й мали можливість розгледітися навколо. Тут був тигр із пап'є-маше, він сидів на склі, яким був вкритий низенький прилавок, — поважний тигр із лагідними очима, котрий розмірено хитав головою; тут було також кілька кришталевих куль, порцелянова рука, що тримала магічні карти, набір чарівних акваріумів різних розмірів і безсоромний магічний капелюх, який відверто демонстрував свої пружини.

На підлозі стояли чарівні дзеркала; одне з них робило нас довгими і тонкими, інше показувало нас без голів, і ноги теж кудись зникали, ще інше перетворювало нас на коротунів і товстунів, схожих на пеньки. І поки ми реготали один над одним, зайшов продавець — принаймні, я досі вважаю, що це був він. Утім, хто б це не був, але він стояв за прилавком: дивний блідий чоловік із темним волоссям, одне вухо у нього було більшим за інше, а підборіддя було схоже на носок черевика.

— Я можу вам чимось допомогти? — спитав він, поклавши свої довгі, чарівні пальці на скляний прилавок, чим і привернув нашу увагу.

— Я хотів би купити своєму синові якусь цікаву іграшку, — сказав я.

— Фокуси? — запитав він, — Механічні? Для рук?

— Щось більш потішне, — сказав я.

— Гм, — мовив продавець і почухав за вухом, ніби роздумуючи.

А потім зовсім несподівано витяг з-за своєї голови скляну кульку.

— Щось схоже на це? — спитав він і простягнув її мені.

Я цього не очікував. Раніше я бачив такі фокуси багато разів на різних виставах, бо жоден із посередніх фокусників без таких трюків не обходиться, але побачити таке тут я не сподівався.

— Непогано, — сказав я, усміхаючись.

— Справді? — запитав продавець.

Джип простягнув руку, щоб узяти кульку, але в долоні продавця нічого не було.

— Вона у тебе в кишені, — сказав чоловік. І дійсно, кулька була там!

— Скільки це коштує? — запитав я.

— За скляні кульки ми грошей не беремо, — ввічливо відповів продавець. — Ми отримуємо їх, — він зняв іще одну кульку зі свого ліктя, — безкоштовно.

Ще одну кульку він витяг з-за потилиці й поклав її на прилавок поряд із попередніми. Джип прискіпливо роздивлявся свою кульку, потім запитально перевів погляд на дві інші, що лежали на прилавку, і зрештою подивився на усміхненого продавця.

— Можеш взяти і ці дві, — сказав чоловік. — І якщо ти не заперечуєш, ще одну з мого рота. Тадам!

Джип дивився на мене уважно, ніби чекаючи поради, а потім у повній тиші згріб усі чотири кульки, знову вхопив мене за палець і застиг, очікуючи, що ж буде далі.

— Таким-от чином ми отримуємо усі дрібні товари, — зазначив продавець.

Я засміявся, підтримуючи його жарт.

— Замість того, щоб брати їх на складі, — сказав я. — Так воно дешевше виходить.

— До певної міри, — відповів продавець. — Але, зрештою, і нам доводиться платити, хоча не так багато, як дехто вважає. Великі товари, продукти та інші потрібні нам речі ми дістаємо з цього капелюха... І знаєте, сер, у світі не існує оптових складів для справжніх чарівних товарів. Ви, мабуть, помітили нашу вивіску «Справжня чарівна крамниця»?

Він витяг візитівку зі своєї щоки і простягнув її мені.

— Вона справжня, — сказав він, наголосивши на другому слові, й додав: — І це без обману.

Я подумав, що його жарти досить послідовні.

Він із лагідною посмішкою повернувся до Джипа і мовив:

— Знаєш, а ти Правильний хлопчик.

Я здивувався: звідки він знає про це? Бо в інтересах дисципліни ми цього не озвучуємо навіть удома. Джип вислухав продавця у повній тиші, продовжуючи невідривно дивитися на нього.

— Лише Правильні хлопчики можуть пройти крізь вхідні двері.

І ніби на підтвердження його слів ми почули стукіт у двері й писклявий, ледве чутний голосок якоїсь дитини:

— Ні! Я хочу туди, татку, я хочу туди увійти. І-і-і!

А потім почувся голос стомленого батька, який умовляв:

— Там зачинено, Едварде.

— Тут же не зачинено, — здивувався я.

— Зачинено, — заперечив продавець, — завжди зачинено для таких дітей, як це хлопчечко.

Коли він це сказав, ми подивилися на хлопчика за дверима. Маленьке хворобливе бліде личко — наслідок поїдання великої кількості солодоців, із постійно вередливим виразом, обличчя безжалісного егоїста, який шкрябав по чарівному склу.

— Це не допоможе, — сказав продавець, коли я рушив у напрямку дверей, щоб допомогти їм увійти. Невдовзі хлопчика, який увесь час скиглив, повели геть.

— Як ви це робите? — запитав я, зітхнувши з полегшенням.

— Чари! — відповів продавець, зневажливо махнувши рукою, й — овва! — різнокольорові іскри вилетіли з його пальців і зникли у глибині крамниці.

— Перед тим, як увійти, ти казав, — звернувся він до Джипа, — що тобі хочеться одну з тих скриньок Купи мене і здивуй друзів?

Джип, перемагаючи свою сором'язливість, відповів:

— Так.

— Вона у тебе в кишені, — сказав продавець, перегнувшись своїм дуже довгим тілом через прилавок, і раптом цей незвичайний чоловік із манерами справжнього фокусника, витяг скриньку з кишені Джипа.

— Папір, — сказав він і витяг аркуш паперу з капелюха з пружинами.

— Мотузку, — й у нього в роті з'явився клубок мотузки, з якого він витяг шворку і перекусив її, щойно закінчив перев'язувати пакунок. Мені здалося, що клубок він проковтнув. Потім продавець запалив свічку об ніс однієї з червеномовних ляльок, встромив у полум'я свій палець (який перетворився на паличку червоного сургучу) і запечатав таким чином пакунок.

— Вам також сподобалося Яйце, що щезає, — додав він, витяг його із внутрішньої кишені мого пальта і також запакував, а потім ще й Маля, що плаче — дуже схоже на людину.

Я вручав кожен пакунок Джипові, щойно вони були готові, а він притискав їх до грудей. Він мало говорив, але його очі були красномовними, і те, як він притискав до себе пакунки, також було красномовним. У його душі вирували невимовні емоції. Це були Справжні чари.

Раптом я здригнувся, відчувши, як щось заворушилося в моєму капелюхові, щось м'якеньке, яке вовтузилося там. Я підняв капелюх — звідти вискочив голуб із настобурченим пір'ям і попрямував за прилавок, мабуть, до картонного ящика, що стояв позаду тигра з пап'є-маше.

— Гей, гей! — сказав продавець, спритно забираючи у мене капелюх. — Дурна птаха влаштувала собі тут гніздо!

Він потрусив мій капелюх, і звідти йому до рук випало два чи три яйця, мармурова кулька, годинник, незліченна кількість обов'язкових скляних кульок, а також зіжмаканий папір, і ще папір, ще й іще, при цьому продавець увесь час говорив, що люди не вміють правильно чистити свої капелюхи, бо чистити їх треба не лише зверху, а й зсередини — зрозуміло, що все це говорилося ввічливо, але й не без натяку на мене.

— Накопичується багато сміття... Звичайно ж, не лише у вас... Майже у кожного покупця... Просто диво, що вони тримають у них...

Купа зіжмаканого паперу росла і здіймалася на прилавку все вище й вище, продавця вже було майже не видно за нею, аж ось він зовсім зник із наших очей, лише увесь час чути було його голос.

— Ніхто з нас не може знати, що ховається за зовнішністю людини, сер. Усі ми є лише видимість, білі склепи...

Його голос завмер, так зненацька, ніби ви влучно поцілили цеглиною у грамофон сусіда — така ж раптова тиша, навіть шурхіт паперу припинився, згасли усі звуки...

— Що там із моїм капелюхом? — запитав я через деякий час. Відповіді не було. Я подивився на Джипа, а Джип — на мене, в чарівних дзеркалах відображалися наші перекошені обличчя, здивовані, серйозні та притихлі...

— Мабуть, нам час вже йти, — сказав я. — Ви не скажете, скільки все це коштує?

...

— Агов! — знову мовив я, голосніше. — Я хочу заплатити, і мій капелюх поверніть, будьте ласкаві.

За купою паперу почулося якесь сопіння...

— Загляньмо за прилавок, Джипе, — запропонував я. — Він із нас глузує.

Я завів Джипа за тигра з пап'є-маше. Як ви вважаєте, що було за прилавком? Анікогісінько, лише мій капелюх лежав на підлозі, а поряд із ним сидів задумливий білий кролик з обвислими вухами,

звичайнісінький кролик із таким виглядом, який завжди буває у кроликів фокусників. Я нахилився по капелюх, і кролик відскочив від мене.

— Татку! — винувато мовив Джип.

— Що? — відповів я.

— Мені дуже подобається ця крамниця.

«І мені сподобалася б, — мовив я сам до себе, — якби прилавок раптом не розтягнувся, закривши нам вихід». Однак я не став привертати увагу Джипа до цього.

— Киць-киць, — сказав він і простягнув руку до кролика, коли той проскакав повз нас. — Покажи Джипу чарівний фокус.

Він стежив очима за кроликом, коли той прослизнув крізь двері, які я не помітив раніше. Потім ці двері розчинилися ширше, і знову з'явився чоловік з одним вухом, довшим за інше. Він посміхався. Його очі зустрілися з моїми, й у них майнуло щось схоже на вираз задоволення і виклику.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ